

SANTIAGO

1. **Kay cartatari, ¿pitaq escribيران?** Kay cartataqa escribيران Santiago (Sant 1.1-3). Santiagoqa Señor Jesucristopa wawqenmi karan (Mat 13.55; Mar 6.3). Paypa huknin sutinmi karan Jacobo. Kay Santiagoqa Señor Jesucristopa kawsarimusqanpa qepantañan Jesucristopiga creeran. Hinaspapas payqa manan Señor Jesucristopa akllasqan apostolnin Santiagochu karan. Saynallataqmi kay Santiagoqa Jerusalén iglesiapi líder karan (Gál 1.19; 2.9; Hech 15.13).
2. **Kay cartari, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqanpa qepantan 45 otaq 47 watakunapin. Hinaspapas kay cartaqa escribisqa kanman karan Jerusalén llaqtapin.
3. **Kay cartari, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa karan, Jesucristopi iñiq huk law karu llaqtakunapi tiyaq Israel nacionniyoq runakunapaqmi.
4. **Kay cartari, ¿imapaqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa karan, Señorinchis Jesucristopi creeqkuna, qatikachasqa kashaspankupas, pacienciawan tukuy ñak'ariykunata soportanankupaqmi, hinallataq Diospa palabran uyarisqankutapas ruwayman churanankupaq ima.
5. **Kay cartapiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?** Kay versiculon aswan más importanteqa: “Saynal-

lataqmi pi runapa Diospi iñisqanpas manan valenchi ni imapaqpas, sichus allin kaqkunata mana ruwaqtinga” (Sant 2.17).

6. Kay cartari, ¿imaynataq dividisqa kashan?

Kay cartaga khayna dividisqa kashan:

- (1) Sasachakuykunapi tarikuspa Diospi confianamanta (Sant 1.1-11).
- (2) Bibliapi yachachikuykunata ruwayman churanamanta (Sant 1.19-27).
- (3) Pitapas ama despreciamanta (Sant 2.1-13).
- (4) Diospi iñiqkuna allin kaqkunata ruwanamanta (Sant 2.14-26).
- (5) Rimayninchista controlanamanta (Sant 3.1-18).
- (6) Kay pachapi cosaskunata ama khuyananchismanta (Sant 4.1 asta 5.6).
- (7) Cheqaqta creespa mañakunamanta (Sant 5.7-20).

Cartapa qallariyninmanta

¹ Khuyasqay wawqe panaykuna, noqaqa Diosta, hinallataq Señorninchis Jesucristota serviq Santiagon kani. Noqaqa kay enteron pachantinpi ch'eqesqa kaq Israel nacionpa chunka ishkañiyoy hatun ayllunkunatan saludamuykichis.

Sasachakuykunapi tarikuspa Diospi confiamanta

² Wawqe panaykuna, tukuy clase sasachakuykunapi tarikuspaykichisqa, anchatayá kusikuychis. ³ Hinaspapas qankunaqa iñiykiykichispi pruebasqa kaspan, aswan más pacienciayoy kayta yachankichis.

⁴ Ichaqa sasachakuykunapi ñak'arispaya, ama pisipaspaykichisyá, pacienciawan Diospi confiaychis. Saynata kawsaspan qankunaqa sumaq ch'uya songoyoq kankichis; hinaspapas manan ni imapas faltasunkichishchu.

⁵ Sichus mayqenniychisipas pisi yachayniyoqlla kashankichis chayqa, Diosmanta mañakuychis yachayta. Saynata mañakuqtiychisqa, khuyapayakuq Diosqa qosunkichispunin. Diosqa pitapas mana menospreaspanmi llapallan mañakuqkunamanqa qonqa yachayta. ⁶ Ichaqa ama ishkayaspayá, tukuy ñiywan mañakuychis. Pipas ishkayaspamañakuqqa lamar qochapi kay lawman, waq lawman wayrapa apakachasqan qalchikamuq unumanmi rikch'akun. ⁷ Pipas ishkayaspamañakuq runaqa Diosmantaqa manan ni imatapas chashkinqachu. ⁸ Hinaspapas chay runaqa manan segurochu ima ruwasqanpipas, nitaq piensasqanpipas kashan.

⁹ Wakcha creyentekunaqa amayá p'enqakuchunkuchu wakcha kasqankumantaqa, aswanyá kusikuchunku, Diospaq ancha importante kasqankuwan. ¹⁰ Qapaqkunaqa amayá p'enqakuchunkuchu ima kaqninkutapas pierdespankuqa; ichaqa aswanyá kusikuchunku Diospa ñawpaqninpi humillasqa kaspankuqa. Qapaq kayninkuqa campopi t'ika hinan chinkapun. ¹¹ Inti lloqsimuspa rufhamuqtinmi, qoraqa ch'akipun. Chaymi t'ikapa sumaq kayninpas ch'akipuspa, urmapun, hinaspa chinkapun. Saynallataqmi pasan qapaq

runakunawanpas. Paykunaqa negociollankupi ocupakuspankun wañupunku.

Tentacionkuna soportaymanta

¹² Ancha kusikuyniyuqmi kanqa, tukuy sasachakuykunata aguantaspas, iñiyinpi qaqqa hina sayaq runaqa. Saynata kawsaqtinmi, Diosqa wiñay kawsay premionta qopunqa. Chay wiñay kawsaytan Diosqa prometeran llapallan payta khuyakuqkunaman. ¹³ Pipas tentasqa kaspaga, amayá nichunchu: “Diosmi tentawashan”, nispachu. Diostaqa manan ni ima mana allinpas tentanmanchu, nitaqmi Diospas ni pitapas tentanmanchu. ¹⁴ Runakunaqa tentasqa kanku, kikinpa millay munayninkuwan vencechikuspa, chaywan dominachikuspankun. ¹⁵ Chay millay munaykunan runapa songonpi saphichakuspa, runata huchallichin. Chaymantataq runata dominaspa, wiñay wañuyman apan.

¹⁶ Ancha khuyasqay wawqe panaykuna, qankunaqa amayá kikillaykichistaqa engañakuychishchu. ¹⁷ Diosqa mana cambiaqmi. Paymi alto cielopi llapallan k'anchaqqunatapas unancharan: intita, killata, hinallataq ch'askakunatapas. Diosllataqmi allin kaqqunatapas, hinallataq hanaq pachamanta kaq sumaq kaqqunatapas favorninchispaq qowanchis. ¹⁸ Diosqa wawan kananchistan munaran. Chaymi Diosmanta cheqaq willakuyta uyarispa, paypi creeqtinchis salvawaranchis. Hinaspan huk mosoq vidata qowaspanchis, mosoqmanta nacechiwaranchis, saynapi tukuy

ima unanchasqankunamanta primer kaq cosecha hina kananchispaq.

Bibliapi yachachikuykunata ruwayman churanamanta

¹⁹ Ancha khuyasqay wawqe panaykuna, yuyariychis kayta: qankunaqa amayá nishuta rimaqchu kaychis. Aswanqa dispuesto kaychis uyarinaykichispaq. Hinaspapas qankunaqa amayá imamantapas facillatachu phiñakuychis.

²⁰ Ichaqa pipas facillata phiñakuqqa, manan Diospa munasqanman hinachu kawsashan.

²¹ Chayraykuyá qankunaqa tukuy millay ruwaykunata, hinallataq tukuy millay huchakunata saquespa kawsaychis. Hinaspa llamp'u songowan Diosmanta allin willakuyta chashkikuychis. Chay allin willakuymi ancha atiyniyoq, qankunata salvasunaykichispaq.

²² Qankunaqa amayá uyariqlachu kaychis; sichus uyariqla kaspaga, kikillaykichistan engañakushankichis. Aswanyá Diospa palabrantá uyarispa, kasukuychis.

²³ Pipas Diospa palabrantá uyarishaspa, mana kasukuq runaqa, espejopi uyanta qawakuq runamanmi rikch'akun.

²⁴ Chay runaqa espejopi uyan qawakusqantaqa ripuspa hinallan qonqarapun.

²⁵ Ichaqa Diospa ch'uya palabranqa cheqaq kasqanraykun, tukuy huchakunamanta librawanchis. Chaymi niykichis, sichus qankuna Diospa palabran uyarisqaykichista, mana qonqaspa, kasukunkichis chayqa, imataña ruwaspapas kuisqan kankichis.

²⁶ Sichus pipas religioso tukun, manataq parlasqanta

controlayta atinchu chayqa, pay kikitán engañakun; religionnintaq mana ni imapaqpas valenchu. ²⁷ Diospi cheqaqtapuni creeyqa kaymi: mana taytayoq otaq mana mamayoq ñak'ariq warmakunata visitaspa yanapaymi, ñak'ariq viudakunata visitaspa yanapaymi, hinallataq kay pachapi tukuy millay hucha ruwaykunata vencespa kawsaymi. Chaykuna ruwaymi cheqaq religionqa.

2

Pitapas ama despreciamanta

¹ Wawqe panaykuna, qankunaqa ancha atiyniyoq Señorinchis Jesucristopin iñirankichis. Chayraykuyá qankunaqa llapallan runakunata allinta khuyakuychis, ama ni pitapas despreciaspa. Hinaspapas qankunaqa amayá wakin runakunamanta aswan más allin kanaykichispaqchu creekuychis. ² Piansariychis, sichus ishkay runakuna huñunakusqaykichis lugarman haykumunkuman, huknin allin p'achasqa hinallataq qorimanta anilloyoq ima, hukninñataq wakcha runa, thanta p'achallayoq. ³ Hinaqtin qankuna chay allin p'achayoq runata sumaqta chashkispaykichis, khaynata niwaqchis: “Qanqa kay allin kaq asientopi tiyaykuy”, nispa. Huknin wakcha runatañataq niwaqchis: “Qanqa chayllapi sayaykuy”, otaq “Kay pampallapi tiyaykuy”, nispa. ⁴ Sichus saynata juzgaspaykichisqa, runamasiykichistan despreciashankichis. Hinaspan qankunaqa sonqoykichispi mana allin justiciata ruwaq juezkuna hinaña kashankichis.

⁵ Khuyasqay wawqe panaykuna, uyariychis kayta: Diosqa kay pachapi wakchakunatan akllakuran, iñyninkupi qapaq kanankupaq. Paykunan Diospa prometesqan wiñay kawsayta chashkingaku. Chay wiñay kawsaytan

Diosqa prometeran llapallan khuyakusqan wawankunaman. ⁶ Kunan tapusqaykichis,

¿imanaqtintaq qankunari wakchakunata maltrataspa, despreciashankichís? ¿Manachu qapaq runakuna qankunataqa maltrataspa, carcelkunamanraq churashasunkichís?

⁷ Ichaqa noqanchismi Señorninchis Jesucristopi creesqanchisrayku cristiano sutiwan sutichasqa kashanchis. Chayri, ¿manachu chay qapaq runakunaqa noqanchista k'amiwaspanchisqa Salvadorninchis Señor Jesucristota k'amispa despreciashankú?

⁸ Sichus qankunaqa Diospa aswan más importante leyninta kasukushankichis chayqa, allintan ruwashankichis. Chay leypin khaynata nishan: “Runamasiykita khuyakunki qan kikiykita hina”, nispa [*Levítico 19.18*].

⁹ Ichaqa sichus qankuna wakinta despreciaspa, wakinmanñataq sayapakuspa favorecenkichis chayqa, huchallikushankichismi. Saynata ruwaspaqa, Diospa leyninpa contranpi kaspan, huchayoq kashankichis. ¹⁰ Sichus leypi llapallan kamachikuykunata kasukushaspa, ch'ullalla ley-

tapas mana kasukunkichishchu chayqa, llapallan leykunatapas mana kasukushawaqchishchu hinan kashankichis. ¹¹ Kikin Diospunin khaynata niran: “Aman waqllikunkichu”, nispa. Hinaspapas nillarantaqmi: “Aman

pitapas wañuchinkichu”, nispa. Sichus mana waqllikushaspa, pitapas wañurachinkichis chayqa, ñan leyman hinaqa huchayoqña kashankichis. ¹² Chaymi niykichis, juicio p'unchawpiqa Diosmi juzgasunkichis Jesucristopa kamachikuyninman hina. Chay kamachikuymán hina kawsaspaykichismi, qankunaqa tukuy huchamanta librasqa kashankichis. Saynaqa imata rimaspapas, hinallataq imata ruwaspapas, chay kamachikuywan juzgasqa kanaykichista yachaspayá, allinta kawsaychis. ¹³ Pipas runamasinta mana khuyapayaqtaqa Diospas juicio p'unchawpiqa mana khuyapayaspan juzganqa. Ichaqa runamasinta khuyapayaqtan Diospas khuyapayanqa.

Diospi iñispaqa allin kaqkunata ruwanamanta

¹⁴ Wawqe panaykuna, sichus pipas ninman: “Noqaqa Diospin iñini”, nispa, ichaqa saynata nishaspan mana allintachu comportakunman chayri, ¿imapaqtaq valenman Diospi saynata iñisqanrí? Manan ni imapaqpas valenmanchu. Chaymi niykichis, saynata iñisqanqa manan salvanqachu. ¹⁵ Piensarisunchis, sichus Jesucristopi creeq wawqe pananchiskuna mana p'achayoq otaq mana mikhunayoq kashanman, ¹⁶ hinaqtin hukniykichis khaynata niwaqchis: “Diosyá anchata bendecisunki; allinta p'achakuspayki saqsanaykikama mikhuy”, nispa. Ichaqa manataq qoykuwaqchu ima p'achallatapas p'istukunanpaq, nitaq mikhunatapas mikhunanpaq chayri, ¿imapaqtaq valen chay nisqaykirí? ¹⁷ Saynallataqmi pi runapa

Diospi iñisqanpas manan valenchi ni imapaqpas, sichus allin kaqkunata mana ruwaqtinqa.

¹⁸ Wakinga ninkumanmi: “Noqaqa Diospin cheqaqta iñini”, nispanku. Wakinñataqmi ninkuman: “Noqaqa allin kaqkunatan ruwani”, nispanku. Paykunatan noqaqa khaynata tapuyman: ¿Imaynataq iñiykiitari rikuchiwan kiman, allin kaqkunata mana ruwaspari? Noqan iñiykiyta rikuchisqayki, allin kaqkuna ruwasqaywan. ¹⁹ ¿Creenkichu Diosqa ch'ullalla kasqanta? Allinmi sayna creesqaykiqa. Ichaqa demoniokunapas Diospiqa creenku; hinaspan manchakuymanta khatatankuraq. ²⁰ Saynaqa amayá qanqa huk roqro uma runa hinachu piensay. Sichus qan ninki: “Noqaqa Diospin iñini”, nispa, ichaqa manataq Diospa munasqanman hinachu allin kaqkunata ruwaspa kawsanki chayqa, chay iñisqaykiqa manan ni imapaqpas valenchi. ²¹ Ñawpaq abuelonchis Abrahammi wawan Isaacta sacrificananpaq altarpa hawanman churaran. Chayta rikuspanmi, Diosqa Abrahamta aceptaran huk justo runata hina. ²² Kunan qawariy, Abrahamqa Diospi cheqaqtapuni iñispanmi, Diospa kamachisqanman hina ruwaran. Chaymi Diosqa Abrahamta yanaparan, paypi aswan mastaraq iñinanpaq. ²³ Abrahampa sayna ruwasqanwanmi, paymanta Bibliapi nisqan cumplikuran: “Abrahamqa Diospa prometesqanpin anchatapuni confiaran. Chaymi Diosqa payta qawaran mana huchayoq justo runata hina”, nispa. Chayraykun

Abrahammantaqa niranku: “Diospa amigonmi”, nispanku.

²⁴ Chay qawasqanchisman hinaqa, Diosqa manan iñisqanchisraykullachu justo runata hinaqa chashkiwanchis, aswanqa allin kaqkunatapas ruwasqanchisraykun. ²⁵ Saynallataqmi qolqerayku cuerponta vendespa ashka qarikunawan puñuq Rahab warmiwanpas pasaran. Paymi llaqtanta averiguananpaq hamuq Diospa wawan runakunata wasinpi chashkispas pakaran; hinallataq huk law ñanninta ishapakunankupaq yanaparan ima. Chayraykun Diosqa mana huchayoq warmita hinaña paytaqa aceptaran. ²⁶ Ichaqa imaynan huk wañusqa runapa cuerponpas mana kawsayniyoq kashan, saynallataqmi Diospi iñishaspa, mana allinkunata ruwaq runaqa, Diospa ñawpaqninpiqa wañusqa hina kashan.

3

Rimasqanchista controlakunamanta

¹ Wawqe panaykuna, qankunamantaqa manan llapallaykichishchu yachachiqqa kawaqchis. Hinaspapas qankunaqa ñan yachankichishña, Diosqa llapallan yachachiqkunatan aswan mastaraq juzgawasunchis. ² Runakunaqa llapallanchismi tukuy imaymanapi pantanchis. Ichaqa pipas rimasqanta controlakuqmi allin yachayniyoq runa. Chay runan lliw cuerpontapas controlayta atinman. ³ Noqanchisqa huk caballotan bozalwan senq'apanchis, munasqanchisman hina controlananchispaq.

⁴ Saynallataqmi huk uchuychalla timonwan huk hatunkaray barcotapas munasqanku lawman apanankupaq controlanku. Hinaspan nishuta wayra-wayramuqtinpas, chay uchuychalla timonwanmi controlanku. ⁵ Saynallataqmi qallunchispas uchuychalla kashaspa, tukuy munasqanta alabakuspa dañota ruwan, imaynan chikachallan ninapas, hatunkaray monteta rupharuspa, nishu dañota ruwan chay hinata. ⁶ Saynallataqmi qallunchiswan rimasqanchis palabrakunapas nina hina. Cheqaqtapunin niykichis, runakunapa qallunqa mana allinkunatan riman. Chaymi qallunchisqa uchuychalla kashaspanpas ancha atiyniyoq, runakunata dañota ruwananpaq, imaynan kikin infiernomanta ninapas lloqsimushanman chay hinaraj. ⁷ Runakunaqa atinkun mansoyachiyta tukuy imaymana phiña animalkunata, alton phawaq animalkunata, mach'aqwaykunata, hinallataq lamar qochapi kaq animalkunatapas. ⁸ Ichaqa manan qallunchistaqa controlayta atinchishchu. Chaymi rimasqanchis millay palabrakunaqa, mach'aqwaypa venenon hina, runamasinchista dañota ruwan. ⁹ Chay qallunchiswanmi Diosta alabanchis. Chayllawantaqmi Diospa rikch'ayninman hina unanchasqa runamasinchistapas maldecinchis. ¹⁰ Ichaqa chay ch'ullalla siminchismantan lloqsimun bendeciypas hinallataq maldeciiypas. Wawqe panaykuna, sayna ruwasqanchisqa manan allinchi. ¹¹ ¿Acaso huk pukyullamanta lloqsimunmanchu mishk'i unu p'ushqo unupiwán kushka? ¹² Wawqe panaykuna,

higos sach'aqa manan aceitunastaqa ruruyta atinmanchu, nitaqmi uvas plantapas higostaqa ruruyta atinmanchu. Saynallataqmi huk pukyumantaqa, p'ushqo unupas, nitaq mishk'i unupas kaq t'oqollamantaqa lloqsimunmanchu.

Yachayta Dios qowasqanchismanta

¹³ ¿Pipas qankuna ukhupiri kashanchu yachayniyoq hinallataq yuyayniyoq? Sichus pipas yachayniyoq kaspaga, allin comportakusqanpi, hinallataq yachayniyoq kasqanrayku humildadwan imatapas ruwasqanpiyá reqsichikuchun. ¹⁴ Ichaqa sichus qankuna imatapas ruwankichis envidiakuspa, otaq kikillaykichispaq tukuy imatapas munapayaspa chayqa, llakisqa hinallataq renegasqa iman kawsankichis. Sayna kawsasqaykichiswanqa amayá alabakuychishchu. Sichus alabakuspaykichisqa, cheqaq kaqpa contranpi llullakuspan kawsashankichis. ¹⁵ Ichaqa saynata piensaspa, chaykunata ruwasqaykichisqa manan Diosmantachu hamun; aswanqa kay pachamanta, hinallataq demoniokunapa partenmantan hamun. ¹⁶ Chayraykun niykichis, maypichus kan envidianakuy hinallataq pay kikillanpaq imatapas munaykuna, chaypin kallantaq ch'aqwanakuykuna hinallataq tukuy clase maldad ruwaykuna ima. ¹⁷ Ichaqa Diospa yachayninta chashkiq runakunaqa, tukuy imapi sumaqta kawsaspankun, ch'uya songoyoq kanku. Hinaspan kaykunata ruwanku: runamasinkuwanmi hawkallapi kawsanku, runamasinkutan sumaqta khuyakunku,

llamp'u songoyoqmi kanku, ñak'ariqkunatapas llakipayaspan yanapanku, allin kaqkunatan ruwanku, llapallan runamasinkutapas iguallatan tratanku, hinallataqmi pitapas mana engañaspanku kawsanku. (Saynata kawsaq runakunan cheqaq cristianokunaqa kanku). ¹⁸ Pipas wakin runamasinta hawkalla kawsanankupaq yanapaqta, Diosqa yanapanqa hawkalla kawsananpaq. Chay hawkalla kawsayninmi chay runapaqqa huk premio hina kanqa.

4

Kay pachapi ch'aqwanakuykunamanta

¹ Qankuna ukhupiri, ¿maymantataq maqanakuykunapas ch'aqwanakuykunapas rikhurin? Chaykunaqa millay munapayaykuna songoykichispi kasqanmantan rikhurin. Chay mana allin munapayaykunan qankunapa cuerpoykichispi kaspas, qankunata dominayta munashasunkichis. ² Chaymi qankunaqa tukuy imayoq kayta anchata munashankichis. Ichaqa manan conseguinkichistaqchu. Chayraykun qankunaqa envidioso kaspas, runamasiykichista asta wañuchinkichis ima; ichaqa manataqmi conseguinkichistaqchu ima munasqaykichistapas. Chayraykun qankunaqa discutinakuspa, hinallataq maqanakuspa ima kawsashankichis. Ichaqa manan tarinkichishchu ima munasqaykichistapas, Diosmanta mana mañakusqaykichisrayku. ³ Hinaspapas

qankunaqa, kikiykichispa kusikunaykichispaqmi, imatapas munashankichis. Chaymi Diosmanta mañakuspaqa, mana ni imatapas chashkinchishchu, mana allin songowan mañakusqaykichisrayku. ⁴ ¡Ay, Diosta mana kasukuq runakuna! ¿Manachu yachankichis kay pachapi runakunapa mana allinkuna ruwasqanta ruwaspaqa, Diospa enemigon kasqaykichista? Pipas kay pachapi mana allin kaqkunallata ruwaqkunaqa, Diospa enemigonmanmi tukun. ⁵ Qankunari, ¿creenkichishchu Bibliaqa mana valeq kananpaq? Manan chayqa saynachu. Bibliapin khaynata nishan: “Diospa Santo Espiritunmi noqanchispi kaspá, anchata khuyakuwanchis. Chaymi Santo Espirituqa anchata munan Diosllapaqña kananchista”, nispa. ⁶ Hinaspapas Diosqa cheqaq khuyakuynintan astawanraq noqanchisman rikuchiwanchis. Chaymantan Bibliapi khaynata nishan:

“Diosqa paytukuq runakunapa contranpin kashan.

Ichaqa humildadwan kawsaq runakunatatami, sumaq khuyakuyninwan yanapan”, nispa [*Proverbios 3.34*].

⁷ Saynaqa Diosmanyá tukuy songoykichiswan kutirikuspa, payta kasukuychis. Saynallataq diablopa contranpi ima hatariychis. Saynata hatariqtiykichismi, diabloqa qankunamanta ayqekunqa. ⁸ Diosman qankuna ashuyuqtiykichisqa, Diospas qankunamanmi ashuykamusunkichis. ¡Huchasapa runakuna, songoykichismanta tukuy huchakunata orqoychis! ¡Diosapas hinallataq kay pachapi

kaqkunatapas qatikuy munaq runakuna, qankunaqa sonqoykichista limpiaspa, Diosllata qatikuychis! ⁹ ¡Tukuy mana allinkuna ruwasqaykichismanta llakikuspa, waqaychis! ¡Asikunaykichismantaqa aswan waqaychis; saynallataq kuisqa kasqaykichismantapas, aswan llakikuychis! ¹⁰ Señorinchispa ñawpaqninpi k'umuyukuspa, humillakuychis; saynata ruwaqtiykichisqa, payqa hatunchasunkichismi.

Creyentepura ama criticanakunamanta

¹¹ Wawqe panaykuna, qankunaqa amayá hukniykichis hukniykichispa contranpiqa rimaychishchu. Sichus pipas wawqenpa contranpi rimaspa criticaqqa, Diospa kamachisqan leypa contranpin rimashan. Aswanmi qankunaqa, Diospa leyninta kasukuspa, runamasiykichistaqa mana criticanaykichishchu. Sichus criticankichis chayqa, juezpas kashawaqchis hinan kashankichis. ¹² Diosmi leytaqa qowanchis. Payllataqmi cheqaq juezpas. Payllataqmi runakunata salvaqpas, hinallataq runakunata condenaspa castigaqpas. Chayri, ¿pitaq qanri creekunki runamasiykita huchachaspa, juzganaykipaqri?

Ama alabakuychu paqarin p'unchaw imapas ruwanaykimanta

¹³ Uyariwaychis khaynata niqkuna: “Kunanpas paqarinpas waq llaqtata risunchis. Hinaspachaypi huk wata kamusunchis. Hinaspa negociota ruwamuspa, ashka qolqeta ganamusunchis”, nispa niqkuna. ¹⁴ Ichaqa qankunaqa manan yachankichishchu imachus paqarin

pasasunaykichistaqa. Qankunaqa kankichis huk pacha phuyu hinallan, huk ratolla rikhurimuspa, chaymanta chinkarapuqlla. ¹⁵ Aswanmi qankunaqa khaynata piensanaykichis: “Sichus Dios munaqtinqa kawsasunmi, hinaspan ima piensasqanchistapas ruwasunchis”, nispa. ¹⁶ Ichaqa kunanmi qankunaqa paytukusqallaña kashankichis, kikiykichista alabakuspa imapas ruwanaykichismanta. Sayna alabakusqaykichisqa manan allinchi. ¹⁷ Sichus qankuna allin kaqkunata ruwayta yachashaspaykichis, mana ruwankichishchu chayqa, huchallikushankichismi.

5

Qapaq runakuna runamasinta ñak'arichisqanmanta

¹ ¡Qapaq runakuna, uyariychis! Qankunamanmi qepa tiempokunapi ancha sasachakuykuna hamusunkichis. Chayraykuyá qankunaqa llakikuymanta qaparisparaq anchata waqaychis. ² Qankunapa tukuy kapuqniykichisqa ismunqan. Saynallataqmi p'achaykichistapas phuyu uru mikhupunqa. ³ Qankunapa qoriykichispas qolqeykichispas mana valorniyuqmanmi tukunqa. Chay mana serviq qori qolqeykichismi juicio p'unchawpiqa qankunapa contraykichispi huk prueba hina kanqa, ninawan hina castigasqa kanaykichispaq. Saynataqa castigasqa kankichis, (pobrekunata mana yanapaspa), qepa tiempopi qori qolqeta huñusqaykichisraykun. ⁴ Qankunaqa cosechaykisi llank'apakuqniykichismanmi

mana pagapuspa engañarankichis. Paykunan qaparispa quejakushanku qankunapa contraykichispi. Chaymi paykunapa quejakusqankuta ancha atiyniyoq Dios Tayta uyarirun. ⁵ Qankunaqa kay pachapin kawsarankichis qapaq kaykunapi, aycha cuerpoykichispa munasqanta ruwaspaykichis. Saynata kawsaspan, qankunaqa anchata wirayashankichis, imaynan huk animaltapas wirayachinku ñak'ana p'unchawpaq hinata. ⁶ Qankunaqa mana huchayoq runakunatan juezkunapa ñawpaqninpi yanqamanta acusarankichis, wañuchisqa kanankupaq. Ichaqa saynata acusashaqtiykichispa, paykunaqa manan ni defiendekuytapas atirankuchu.

Ñak'ariykunapi pacienciayoq kanamanta

⁷ Chayqa wawqe panaykuna, pacienciakuychis Señorninchis kutimunankama. Imaynan chakrapi llank'aq runapas tarpunanpaq para-parananta suyakun, hinallataq cosechananpaqpas para pasananta pacienciawan suyakun, chay hinatayá Señorninchistaqa suyakuychis. ⁸ Saynallataqyá qankunapas pacienciayukuspa iñiykiykichispi firmeta sayaychis. Señorninchis Jesucristopa kutimunan p'unchawqa cercallañan kashan.

⁹ Wawqe panaykuna, qankunaqa amayá qankunapura quejanakuspachu kawsaychis. Sichus saynata kawsaqtiykichisqa, Diosmi juzgaspas castigasunkichis. Payqa juez hinan ña punkuykichispiña listo kashan haykumunanpaq.

¹⁰ Wawq̄e panaykuna, qankunaq̄a ñawpaq profetakunapa ejemplo qosusq̄aykichistayá qatikuychis. Paykunan ñak'ariypiña kashaspankupas, pacienciakuspa Señorninchismanta willakuranku.

¹¹ Paykunan tukuy ñak'ariykunata soportasq̄ankurayku, huk allin ejemplo hina noqanchispaq karanku. Saynata kawsasq̄ankuraykun, Dios Taytanchisq̄a paykunata anchata bendeciran. Hinaspapas qankunaq̄a uyarirankichismi Jobwan imas pasasq̄anmantaga. Ichaq̄a chay tukuy sasachakuykunata pasaruqtinñan, Diosninchisq̄a tukuy imakunata qoran. Chay ruwasq̄anwanmi Diosq̄a rikuchiwanchis khuyapayakuq kasq̄anta, hinallataq llakipayakuq kasq̄antapas.

¹² Ichaq̄a wawq̄e panaykuna, qankunaq̄a amayá juramentotaq̄a ruwaychishchu hanaq pachapa sutinpipas, nitaq kay pachapa sutinpipas, nitaq imapa sutinpipas. Qankunaq̄a “arí” niychisyá cheq̄aq̄ kaqtinq̄a, “manan” niychistaq̄ mana cheq̄aq̄ kaqtinq̄a. Saynata rimaq̄tiykichismi Dios Taytanchisq̄a mana qankunataq̄a castigasunkichishchu.

Cheqaq̄ta creespa mañakunamanta

¹³ Sichus pipas qankuna ukhupi llakisq̄a kaspaga, Diosmanta mañakuchun. Sichus pipas qankuna ukhupi kisisq̄a kaspaga, takikunata takikuspa Diosta alabachun.

¹⁴ Sichus pipas qankuna ukhupi onqosq̄a kaspaga, iglesiapi liderkunata waqyachimuchun, paykuna aceitewan llusispanku, Diosmanta mañapunankupaq. ¹⁵ Saynata, Diospi cheqaq̄ta creespa, mañakuqtinkuqa, chay onqosq̄a runataq̄a

Diosmi sanoyachispa, sayarichinqa. Sichus huchayoq kaqtinqa, (huchanmanta wanakuqtinmi), Diosqa huchantapas perdonanqa. ¹⁶ Chayraykuyá qankunapura huchaykichista willanakuspa, Diosmanta mañakuychis. Saynata mañakuqtiykichismi, Diosqa (huchaykichista perdonaspa) sanoyachisunkichis. Hinaspapas Diosta kasukuq justo runapa Diosman mañakusqanqa ancha atiyniyoqmi. ¹⁷ Kayta yuyariychis, profeta Eliaspas noqanchis hina runallan karan. Paymi ichaqa tukuy sonqowan Diosmanta mañakuran para ama paramunanpaq; chaymi paraqa mana paramuranchu kinsa wata soqta killan. ¹⁸ Chaymantan Eliasqa kaqmanta mañakuran; hinaqtinmi para-paramuran. Chaymi tarpusqankupas allinta rururan.

¹⁹ Wawqe panaykuna, sichus Señorninchis Jesucristopa cheqaq ñanninmanta karunchakuq runata mayqenniykichispas yanapaspa, Señorninchis Jesucristopa ñanninman kutichimunqa chayqa, ²⁰ kayta yachaychis: chay yanapaq runaqa chay huchapi kawsaq runatan yanapashan, saynapi chay pantaypi kaq runa ashka huchankunamanta wanakuqtin, payta Dios perdonaspa, wiñay wañuymanta salvananpaq. Amén.

Mosoq Testamento
New Testament in Quechua, Eastern Apurímac
(PE:qve:Quechua, Eastern Apurímac)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Eastern Apurímac

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Eastern Apurímac [qve], Peru

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Eastern Apurímac

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

6f014d23-5769-5b13-a966-db00dc673469